

Božje okolje

Revija za krščansko duhovnost. Leto 34. Številka 5/2009. Cena 3,80 evra

Homoseksualnost
in katoličani

Bodo otroci
ohranili vero?

Angeli,
zvesti prijatelji

Gibanje telesa
za življenje duha

Očarljiva strast

Prisluhniti telesu 4,5

Tema številke: Gibanje telesa za življenje duha

Telo in duh v ravnovesju 6

Skozi šport spoznavam sebe 8

»Telo se utruji,
duh pa zbistri« 12

Športnik Janez Pavel II. 14

V šoli ruskega romarja 15

Maratonec 16

Meditacija 18, 19

Šport: škandali ali vir navdih? 20

Neupogljiva dobrota 22

Angeli, zvesti prijatelji 24

Homoseksualnost in katoličani 26

»Usmerjenost
ni odločilna« 28

Ljubezen drugače 30

Nepričakovan dotik Boga 30

Bodo otroci ohranili vero? 31

Ko pot postane cilj 33

Rešitev: postati majhen 34

Knjige na spletu 35

Božje okolje, revija za krščansko duhovnost

Izdaja Družina d.o.o., Krekov trg 1, p. p. 95, 1001 Ljubljana, za založbo Tone Rode. Ureja uredniški odbor, v. d. glavnega urednika Boštjan Debevec. Številko uredil Simon Purger. Lektorirala Marija Bratina. Izbor fotografij: Joži Bukovšek.

Božje okolje delno subvencionira Ministrstvo za šolstvo in šport RS.

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2009 je 22,80 evra, posamezna številka 3,80 evra. V ceno je vračunan 8,5% DDV.

Transakcijski račun pri Novi ljubljanski banki: 02014-0015204714 ali pri Raiffeisen banki: 24200-9003872930;

letna naročnina za tujino je 33 evrov (letalsko 34,50 evra), nakazujte jo na devizni račun pri NLB d. d., Trg republike 2, 1520 Ljubljana, IBAN: SI56020140015204714, Družina d.o.o., Krekov trg 1, 1000 Ljubljana, SLO, SWIFT oz. BIC: LJBAS12X.

Telefon uredništva: 01/360-28-45, 01/360-28-00

e-pošta: bozje.okolje@druzina.si,

spletna stran: www.druzina.si,

naročila: 01/360-28-28.

Grafična priprava: Družina d. o. o., tisk: Tiskano v Sloveniji

Naklada: 4.400 izvodov.

Fotografija na naslovnici: Vid Ponikvar

Naj telo spregovori

Do telesa se danes obnašamo protislovno: po eni strani ga do onemoglosti povečujemo (športni junaki postajajo idoli in modne ikone, priljubljenost fitnes centrov narašča), po drugi strani pa ga ne cenimo dovolj, saj nam telesni napor v vsakdanjem življenju in pri delu postaja odveč.

Če kristjani menimo, da telesu ni treba namenjati preveč pozornosti, se motimo. Telo in duša nareč nista ločeni enoti, temveč sta celota. Samo upoštevanje obojega mi daje pravo podobo o sebi. Ker sem rojen s telesom, ker v njem živim in se z njim gibljem, se sproščam, delam in se izražam, je moje okno do drugega in celo do sebe. Telesa pa ne uporabljam samo za telesne stvari, kot so premikanje, hranjenje, rekreacija ..., ampak z njegovo pomočjo vzpostavljam odnos z Bogom. Duhovna svežina se napaja tudi s telesno kondicijo, saj se telo in um v ustvarjalnem gibanju odpirata Njegovim navdihom. Toda tudi trenutki, ko se srečujem z mejami svojega telesa in spoznavam lastno majhnost, me lahko odpirajo drugemu, presežnemu. Sam sem po poškodbi hrbtenice in operaciji dobil še en dokaz, da je zame ohranjanje telesne kondicije nujno potrebno. Lastna življenjska izkušnja mi kaže, kako tesno sta povezana molitev in redno gibanje.

Telo je tempelj Svetega Duha, kot pravi sveti Pavel (1 Kor 6,19), in kristjani želimo v skladu s tem tudi živeti. Ni vseeno, kaj počnem s svojim telesom, ali ga spoštujem ali ga zaničujem, ali ga imam za božji dar ali za stroj. Če mi telo služi kot pot k Bogu, bom znal najti ravnovesje pri gibanju: ne bo ga premalo in ne preveč, znal ga bom redno uvrščati na svoj urnik. Tudi šport je lahko priložnost za vsakdanjo duhovno rast in pristna srečanja z drugimi, kar poskuša osvetliti tokratna številka Božjega okolja.

Ne bojmo se vzeti si čas, začititi svoje telo in mu pustiti spregovoriti v gibanju – najsi bo v naravi ali v telovadnici, pri delu, v skupinski igri ali v teku, v plesu ali sproščujoči hoji. O čem nam bo v globini spregovorilo, če ne o svojem Stvarniku in lepoti, s katero vse ustvarja!

Simon Purger

s. Katja Štemberger

Prisluhnuti telesu

Veliko različnih nagibov je, ki ljudi ženejo v gibanje in telesno dejavnost. Nekatere k temu prisili rdeča luč, ko jim začne pešati zdravje, druge pa modna muha, ker sta pač gibanje in zdrava prehrana z vsemi mogočimi dietami nekaj, kar jih bo osrečilo in jim prineslo zadovoljstvo.

Na drugi strani pa se najde veliko tistih, ki se slepijo z večnim izgovorom, da ni časa, da bi zapravljali za gibanje ... Ali ga res ni? Ali pa si ga ne znamo vzeti? Ali mora res zagoreti rdeča luč, ko začne pešati telesno in duševno zdravje, ki nas prisili, da naredimo nekaj zase? Ne naša kultura ne družba, v kateri živimo, nam ne pomagata živeti v resničnem stiku s telesom in s poslušom za občutke, ki nam jih sporoča. Zares, telo je mnogo več kot skupek celic, hormonov, nagonov; je tempelj, skrivnost veličine Boga. Prav zato je tudi telesna dejavnost tista, ki ne prenavlja samo telesa, ampak je vedno tudi duhovna preobrazba.

Že od malih nog sem živela povezana z naravo, gibanje v njej je bilo moj vsakdanji kruh, obdelovanje polja, vinograda ... je v moje življenje prinašalo svežino in veselje nad življenjem. Sprehodi po gozdu in travniku so me napolnili z mirom. Ko sem začela zahajati v gore, sem v sebi vedno bolj zaznavala, kako se vse moje bitje prenavlja v veličastnem molku gora, kako z gibanjem in oprimki v skalah zaznavam sebe in dogajanje v svoji notranjosti, kako me tam zgoraj dohiti duša. Potok, ob katerem stopam, je izdolbel korito v milijonih let; kamen, ob katerem se spotikam, je videl ledeno dobo; stena, ki se vzpenja pred menoj, je tisočkrat starejša kot človeštvo. Ob vsem tem se v meni prebujata molitev in hvaležnost: »Gospod, hvala ti, ker si nas ustvaril na tako presenetljiv način, hvala, ker si nas občudoval kot nekaj zelo dobrega in lepega v trenutku, ko smo prišli iz Tvojih rok. Hvala, ker so naša telesa Tvoj tempelj, v katerem hočeš pokazati polnost svoje slave. Hvala za to

čudovito katedralo stvarstva, ki odseva Tvojo lepoto. Hvala, ker me učiš dragocene umetnosti mirnega bivanja.«

Gora me vrača v naravno ubranost življenja. Večkrat je v Svetem pismu napisano: Bog je skala. Skala izžareva trdnost, zanesljivost, varen oprijem, da, lahko rečem, da je skala zame simbol Neskončnega, da me spominja Nanj, ki ga v življenju potrebujem, ki ga v kraljestvu gora vedno srečam. Tu doživim, da sem, tu pridem v stik s svojim telesom, tu doživim, da mi je bivanje podarjeno in iz mene privrejo besede HVALA Tebi, Vsemogočni, da lahko molim z vsem svojim telesom, kajti telo vedno pomaga duši in duhu, da izrazita svojo molitev. Moje telo je kot barometer; ne laže, je bolj iskreno kot pamet in govori vedno, tudi ko usta molčijo; v njem zaznavam svojo napetost, z njim izražam svoje duševno stanje in razpoloženje. Ko ga spravim v gibanje, doživim stik s svojo dušo in svojim Stvarnikom, ker se začnem zavedati svojih telesnih občutkov, glasov okoli sebe, tišine, dihanja. Z zavedanjem svojih občutkov moja misel ne ostane le v glavi, ampak se pogloblja vase in v Boga. Tako se v meni rodi kontemplacija – zrenje Boga, ki je navzoč v meni. Veliko poti je treba prehoditi, da človek najde pravo in zares njegovo; veliko žalosti in bolečine pretrpeti, da se zna veseliti življenja. Veliko hrupa moraš utišati, da lahko zares umolkneš in v sebi prisluhneš Bogu. S tem, ko prisluhneš telesu in ga spravim v gibanje, se v meni rojeva duhovna pot zavedanja, da sem delo Njegovih rok, da je moje telo Njegov dom, ki ga moram negovati in ohranjati.

s. Katja Štemberger je uršulinka in profesorica razrednega pouka na katoliški osnovni šoli v Sentvidu.

Telo in duh v ravnovesju

Foto: Vid Ponikvar

Odnos krščanstva do telesa in športa

Po odprtju vatikanskega urada Cerkev in šport leta 2004 se Cerkev z večjim zanimanjem posveča odnosu med krščanstvom in športom. Daleč od tega, da bi bila tema v preteklosti zanemarljiva, je pa z odprtjem novega urada dobila večje razsežnosti. Dejstvo je, da se s športom ukvarja vse več ljudi, bodisi rekreativno bodisi profesionalno. In kakšen naj bi bil torej krščanski odnos do športa in s tem do človeškega telesa, ki je vključeno v šport?

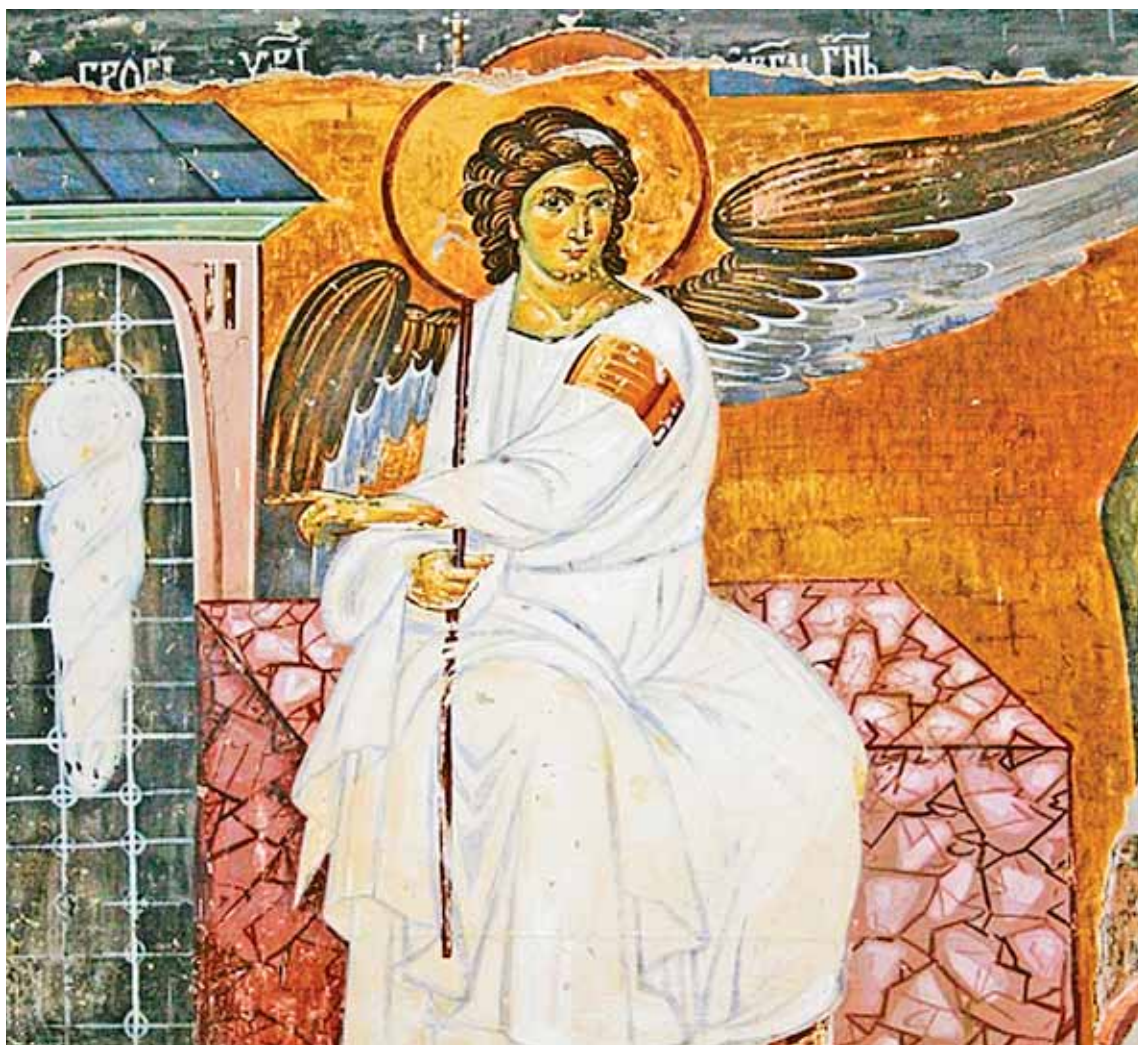
Med videzom in zdravjem

Človeško telo je v današnji družbi izpostavljeno veliki pozornosti. Kaj vse smo pripravljene narediti, da imamo lepo in zdravo telo! Trgovine nam ponujajo različne izdelke in preparate, ki naj bi naše telo ohranili mlado, zdravo in prijetno za pogled. Mediji nas vsak dan napadajo z reklamami, kako izboljšati zdravje in postati

vitalni. Skratka, telo je postalo neke vrste predmet češčenja. »Zdravje in dobro počutje veljata več kot vse zlato, krepko telo več kot neizmerno bogastvo. Nobenega bogastva ne moreš primerjati s telesnim zdravjem in ni zadovoljstva čez veselje srca,« je že v Stari zavezi Svetega pisma razmišljal modri Sirah (Sir 30,15–16).

Danes se beseda »zdrav« uporablja predvsem za telesno zdravje, v preteklosti pa se je uporabljala za duševno zdravje, saj so na človeka gledali kot duhovno-telesno celoto. Duhovnost in telo si torej ne nasprotujeta, kot pogosto mislimo, ampak prežemata ali kot lepo pravi sv. Irenej: »Duhovnega človeka sestavlja naša prava substanca, ki je enotnost duše in telesa, prežeta z Božjim Duhom.« Kristjani se zavedamo, da je telo božji dar, da v njem prebiva Sveti Duh, da je umrljivo in da bo obujeno. Apostol Pavel v prvem pismu Korinčanom piše: »Telo ni za nečistovanje, ampak za Gospoda, in Gospod je za telo« (1 Kor

Angeli, zvesti prijatelji

Kdo so duhovna bitja, ki nas spremljajo na tem svetu in onkraj

Po našem krščanskem razodetju in v duhovni izkušnji spoznavamo delovanje angelov, ki so soudeleženi pri življenju sveta in ljudi, skupaj z njimi ustvarjajo zgodovino. Res, da so duhovna bitja in je njihova narava različna od človeške, vendar stopajo v naše življenje, ga navdihujejo in usmerjajo. Pri tem jih ne smemo imeti zgolj za pasivne izvrševalce božjih naročil; takšno zoženje na preprosta sredstva ne odgovarja njihovem dostojanstvu in biti. Gotovo, da so duhovi služnja, to pa je usmerjeno v človeški svet, s katerim so neločljivo povezani.

Božji poslanci

V nekaterih primerih so angeli neposredno od Boga poslani, da uresničijo za svet odločilno nalogo. Nadangel Gabrijel je bil poslan najprej k Zahariju v jeruzalemski tempelj in potem k Mariji v Nazaret, da bi pripravil in oznanil dogodek učlovečenja. Bil je izbran za nalogo, ki je ustrezala njegovemu značaju in osebni poklicanosti. Toda uresničitev poslanstva je zahtevala njegovo ustvarjalnost in navdih. Tudi drži nadangela Mihaela do zgodovine ni le pasivno premišljevanje dogajanja, ampak de-

Homoseksualnost in katoličani

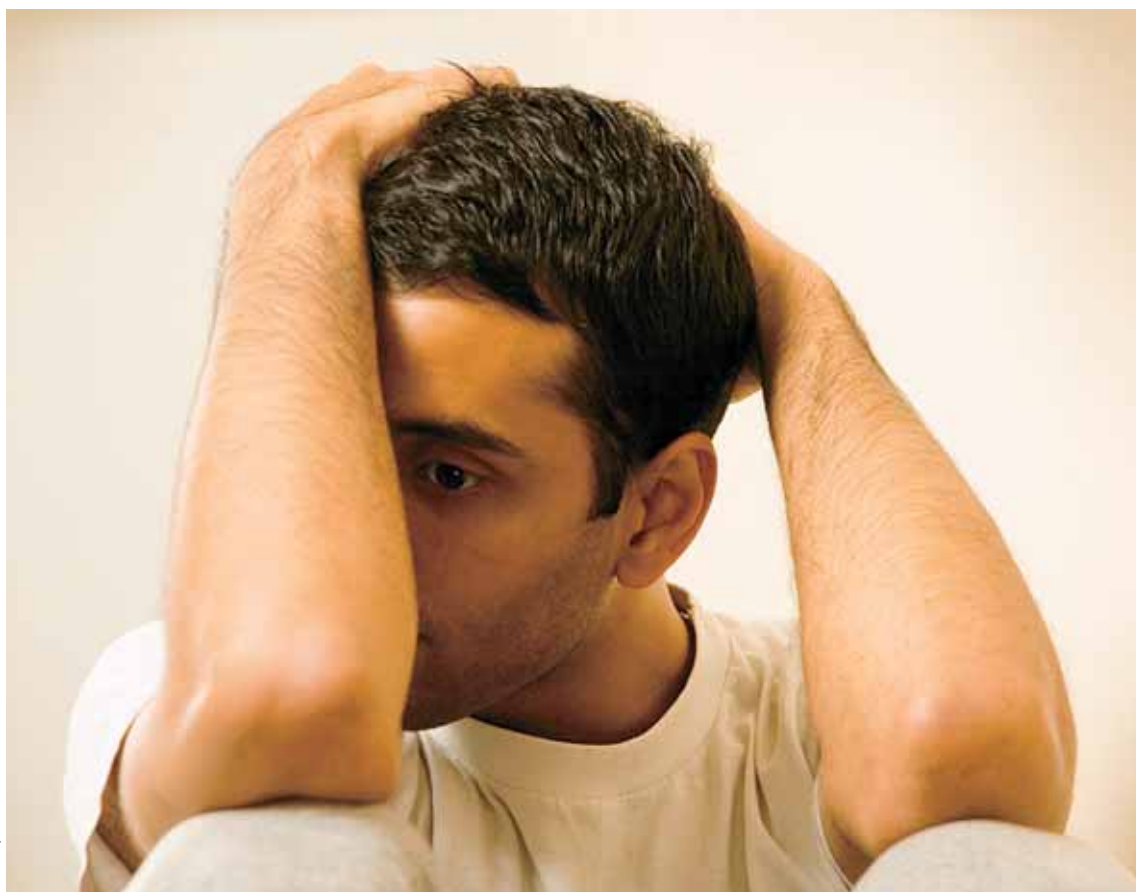

Foto: splet

Cerkev razlikuje med homoseksualnimi dejanji in istospolnim nagnjenjem posameznikov

Razprava o homoseksualnosti oz. privlačnosti med osebami istega spola je ena izmed najbolj žgočih in aktualnih tem sodobne družbe. Tisti, ki živijo takšno spolno življenje, zagovarjajo odpravo zakonov, ki takšne prakse prepovedujejo oz. omejujejo. Rezultat takšnega »aktivizma« je ta, da se sodobni človek sooča s problemom, kako odgovoriti na spoznanje, da ima nekdo takšna nagnjenja in izvršuje tovrstna spolna dejanja. Sin, hčerka, brat, sestra, sorodnik lahko svojim najbližjim sporoči, da bo domov pripeljal svojega prijatelja, oz. prijateljico. Kaj naj v takšnem položaju govorijo? Ali je res primerno zavračati oz. odrekati t. i. »gejevske pravice«? V zadnjem času smo v Sloveniji sredi razprave o predlogu

novega Družinskega zakonika, ki naj bi legalno dopustil posvojitve takšnim parom. Ali je to sprejemljivo z vidika družbe? Ali je takšna skupnost primerna za psihološki in telesni razvoj otroka? Zanimivo je, da se mnogi ljudje v iskanju odgovorov obračajo na katoliško skupnost z vprašanjem, kako katoličani razumemo homoseksualnost, oz. kakšno mnenje ima Cerkev, ko gre za spreminjanje zakonodaje.

Kako pogost pojav?

V človeški zgodovini so obstajale različne oblike istospolnega obnašanja. Razlogi za takšno obnašanje so bili ljudem neznani, prav tako pa se

Bodo otroci ohranili vero?

Foto: arhiv Božjega okolja

In kaj lahko starši storimo za to?

Otrok se rojeva med nas poln zaupanja, išoč zavetje, hrano, razumevanje, tolažbo, pogum in upanje. Potrebuje brezpogojno ljubezen staršev, ki naj bi doživljali skrb za otroka kot največje Stvarnikovo zaupanje in ljubezen ter najlepše poslanstvo.

Pogosto opazujem mlade starše, s kakšno skrbjo urejajo vse potrebno za otrokov prihod, razmišljajo o njegovih talentih in prostočasnih dejavnostih, ki ga bodo veselile, spodbujale k vedoželjnosti, spretnosti, znanju in vsestranskemu zdravju. Osebnostno pa sem prepričana, da je za otrokov notranji razvoj temeljnega pomena spoznanje poklicanosti od Najvišjega, iskanje in spoznanje življenjskega poslanstva na tem svetu, zavedanje Gospodove vsemogočnosti, njegove bližine in neizmerne ljubezni, ki se razodeva po čudovito ustvarjeni naravi in dobrih dejanjih ljudi, ki ga obdajajo.

Božja beseda nas vedno znova uči: »Ni dobrega drevesa, ki bi rodilo slab sad, in spet ne slabega drevesa, ki bi rodilo dober sad. Vsako drevo namreč spoznamo po njegovem sadu. Smokev ne

obiramo s trnja in grozdja ne trgamo z robidovja. Dober človek prinaša iz dobrega zaklada svojega srca dobro, hudoben pa iz hudobnega hudo; iz preobilja srca govorijo namreč njegova usta« (Lk 6,43–45).

Z vedno večjo hvaležnostjo se spominjam svojih dobrih staršev in sorodnikov, katehetov, učiteljev in prijateljev, ki so me imeli in me še imajo radi. Razmišljam o njihovi pokončni drži in moči za služenje. Vedno bolj se zavedam, da so vsa njihova dobra dejanja imela daljnosežne posledice; vzbujajo željo po posnemanju, obenem pa dajejo izkušnjo sreče, varnosti, veselja in trdnega upanja. Apostol Pavel spodbuja z besedami: »Zmeraj se veselite. Neprenehoma molite. V vsem se zahvaljujte: kajti to je Božja volja v Kristusu Jezusu glede vas« (1 Tes 5,16–18).

Kako približati vero

Za prizadevanje po življenju v veri imamo torej dovolj spodbude. Potrebno je le nekaj dobre volje in svežih idej, kako otrokom približati vero

Ko pot postane cilj

Kako hoja romarja v Kompostelo, vernega in nevernega, postane duhovna vaja

Pred leti me je pot z vlakom peljala preko severa Španije do Lizbone. Takrat sem se prvič srečala z molčečimi sopotniki preprostega videza in z nabasanimi nahrbtniki – množično so izstopali v večjih mestih severne Španije – in še za Camino de Santiago, ki je poleg Rima, Lurda, Čenstohove eden glavnih evropskih romarskih ciljev, nisem slišala. Ko sem se čez nekaj tednov vračala, sem izvedela za znamenito Jakobovo romarsko pot. Mene je pot življenja kmalu za tem za nekaj časa zanesla precej na jug, a mnogokrat sem v sebi čutila, da pa bi »enkrat, ko ...« želela tudi sama prehoditi tisti del Španije.

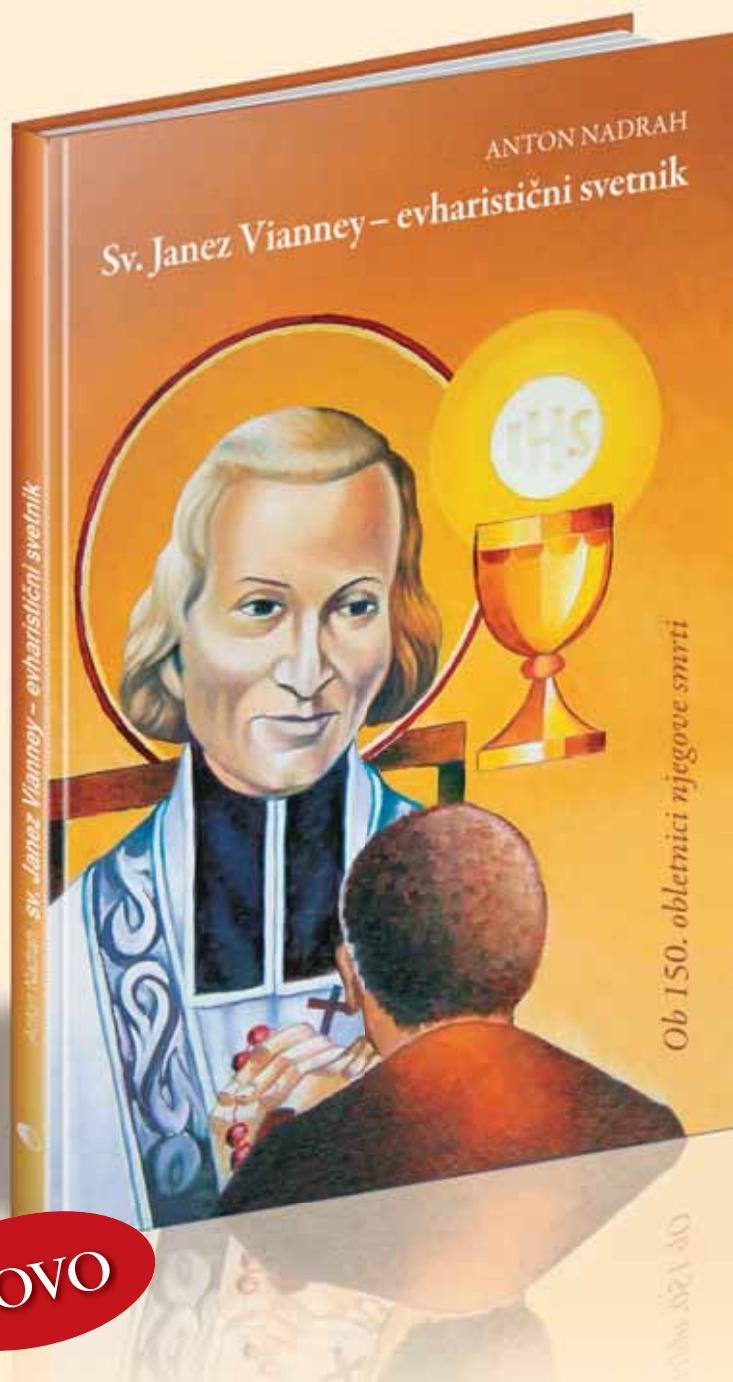
Uraden naziv »romarja na Caminu« pridobi vsak, ki prehodi vsaj 100 km, prekolesari oz. prejaha 200 km: to je namreč pogoj za prejem potrdila o opravljeni romarski poti: La compostela ali Compostelana. Romati k svetemu Jakobu je svojevrstna izkušnja. V skalo vklesane poti, gladki kamni, uhojene steze sredi polj, vinogradov, ohranjeno skrivnostno okolje in ostanki tlakovanih cest pričajo o minulih časih in ljudeh, ki so te kamne, zemljo, vodo že prečkali ... v eni smeri, z nameni, izzivi, s prošnjami in strahovi.

Za hojo romarja ni potrebna posebna vnaprejšnja telesna dejavnost. Gre za gibanje, ki ga narokuje notranji ritem in je sprva zelo povezano

s telesnim naporom in bolečino, sčasoma pa postaja intenzivna duhovna vaja, za vernega in nevernega. Misli so jasnejše, in poleg vsakdanjega: hoditi, jesti, spati, jesti, te vodi notranji tok (enakomerne) hoje. Zazreš se vase, bolečino, tako zunanjo kot notranjo, sprejmeš, sčasoma pa predaš oz. izpustiš na kilometrih opravljene poti. Telesni napor te prisili k razmišljanju, k pogledu vase, k sprejemanju lastnega stanja v okolju poti, katere del si postal. Predaja sebe poti na Poti, pot je postala cilj.

Bog postane dosegljiv

Ravna, suha pokrajina prve dni v meni ni premaknila ničesar. Vedno več vzpona, samote, popolne tišine je že oralo po površini mojega jaza. Nekaj dni višine, kozjih stezic, skal in pomanjkanje vode pa je začelo razbijati in lomiti mojo notranjost. Nekje vmes me je postalo strah, da se izgubljam, da me nekaj vleče v spremembe, da postajam žejna. Takrat in tam sem zares molčala, nobenih prerekanj in dopovedovanj sebi, Bogu in spet sebi. Želela sem si samo hoditi. Rodila se je odprtost za spremembe, prenova duha, vsaj za tiste dni brez stresa, živčnosti, hrupa, odnosov. Nič me ni vezalo v spone vsakdanjika. V takem stanju (v)se vidiš jasneje, ker imaš čas, si ga mo-

Anton Nadrah

Sv. Janez Vianney evharistični svetnik

Življenje svetega arškega župnika je tako bogato in polno božjega, da nam vedno znova pove kaj novega. Knjiga vsebuje premišljevanja o svetem Janezu Mariji Vianeyju in je kot taka bogata priprava na slovenski evharistični kongres prihodnje leto. Kot zavetnik duhovnikov pa nas uvaja tudi v leto duhovništva in kaže na skrivnost mašne daritve, svetega obhajila in češčenja Najsvetejšega.

7 evrov

Naročanje po telefonu: 01/360-28-28 (27) • www.druzina.si • e-pošta: narocila@druzina.si